

Reklameforbudet i og utenfor sosiale medier

Hva gjelder på salgs- og skjenkesteder?

Vibeke H. Marthinsen og Solveig Haukenes Aase, Helsedirektoratet

Mål for dagen

Øke forståelsen for hvorfor vi har et reklameforbud og hvordan det er utformet

Vise dere hvordan dere går frem for å finne svar i en konkret sak

Gi dere praktiske eksempler som viser hvordan vi tolker reklameforbudet i praksis

Hvorfor?

Bakgrunnen for reklameforbudet

Innført i 1975 – har fortsatt bred oppslutning fra befolkning, politikere og bransjeorganisasjoner

Reklameforbudet skal bidra til å redusere alkoholforbruket i samspill med de øvrige virkemidlene

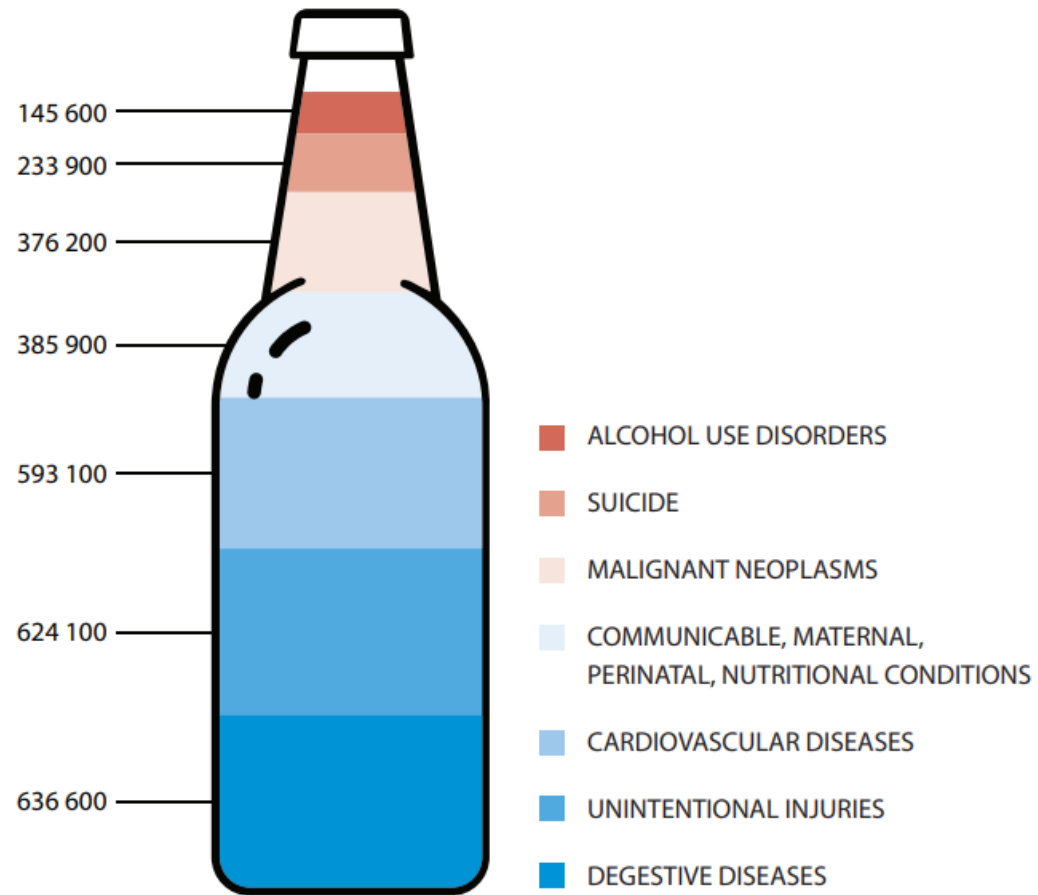
Reklameforbudet skal signalisere at alkohol ikke er en ordinær vare og derigjennom sikre forståelse for de øvrige virkemidlene

Reklameforbudet skal beskytte forbrukerne mot eksponering for kommersielle alkoholbudskap

Ikke i strid med EØS-avtalen – Pediceldommen, Rt. 2009, s 839

3 MILLION DEATHS CAUSED BY ALCOHOL

Source: WHO Global Status Report on Alcohol and Health 2018.

5

FACTS ABOUT ALCOHOL & CANCER

This information sheet provides some facts about the links between alcohol consumption and a range of cancer types. This affects not only people who drink alcohol but also their families, friends and communities.

Oral cavity

Oropharynx

Larynx

Oesophagus

Breast (in women)

Liver

Colorectum

1. Alcohol causes at least 7 types of cancer

One of the ways that alcohol (as ethanol) can cause cancer is through DNA damage.

Alcohol consumption is known to increase the risk of cancer development in

- oral cavity (mouth)
- oropharynx (throat)
- oesophagus (gullet)
- liver
- larynx (voice box)
- colorectum (large intestine and rectum)
- female breast

2. The most common types of cancer due to alcohol are different for men and women

In 2018 in the WHO European Region the most common sites of cancers due to alcohol consumption were **female breast (most common cancer site in women)** and **colorectum (most common cancer site in men)**.

In 2018 alcohol caused approximately

5

FACTS ABOUT ALCOHOL & CANCER

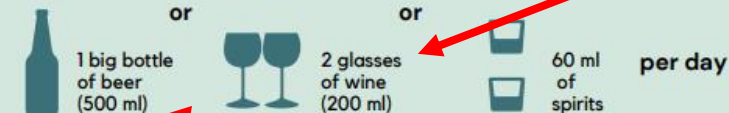

3. The risk of cancer from alcohol consumption increases from the first drink

All types of alcoholic beverages, including beer, wine and spirits, can cause cancer. The risk starts at low levels and increases substantially the more alcohol is consumed.

THERE IS NO SAFE LEVEL OF ALCOHOL CONSUMPTION FOR CANCER

More than **1 in 10** of all cancer cases causally linked to alcohol across the WHO European Region in 2018 were due to drinking no more than

4. Using tobacco as well as alcohol multiplies cancer risks

People who use **both alcohol and tobacco** have a **5 times increased risk of developing cancers** of the oral cavity, oropharynx, larynx and oesophagus, compared with people who use either alcohol or tobacco alone.

For people with heavy drinking patterns, the risk is up to **30 times higher**

5. Cancers due to alcohol consumption are preventable

Reducing alcohol consumption will prevent cancers due to alcohol consumption.

Regulations

- to make alcohol less affordable
  - to ban or restrict alcohol marketing across all types of media
  - to reduce alcohol availability
- can support the reduction of alcohol consumption and ultimately of cancers due to alcohol consumption.

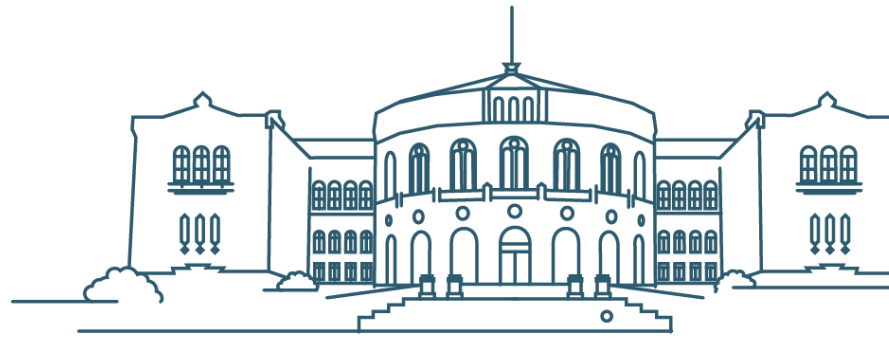
WHO strongly supports regulations to place health warnings on alcoholic beverages so that the public can know about the risks of cancer from alcohol consumption. They can then make informed choices, such as reducing or stopping drinking alcohol.

Together, we can achieve a **SAFER WHO European Region free from harm due to alcohol**

For further information and references, **Alcohol and Cancer in the WHO European Region: an appeal for better prevention** (2020)

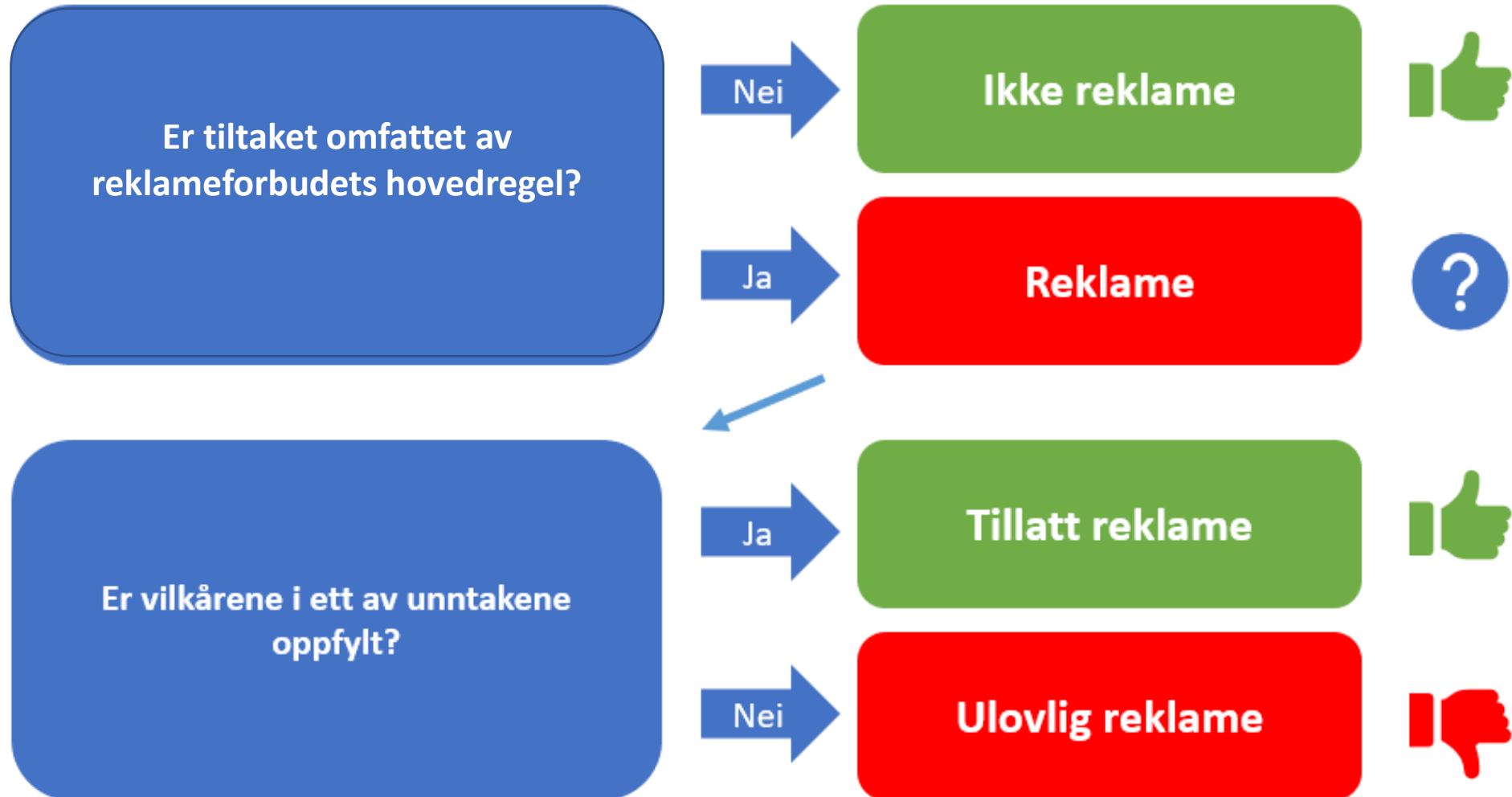
Ytringsfrihet

- Ytringsfriheten er beskyttet i Grunnloven § 100 og EMK art 10
- Kommersielle ytringer har et svakere vern enn andre ytringer
- Den Europeiske Menneskerettighetsdomstolen (EMD):
  - Kommersielle ytringer har et svakere vern enn politiske og kunstneriske ytringer
  - Unntak fra ytringsfrihet kan begrunnes i folkehelse – legitimt formål
  - Unntak må være forholdsmessige – ikke mer inngripende enn nødvendig
  - Statene har vid skjønnsmargin - selv omfattende reklamebegrensninger kan være i samsvar med artikkel 10.
- Ikke-kommersielle ytringer om alkohol er beskyttet av ytringsfriheten og er ikke omfattet av reklameforbudet
  - Uavhengige ytringer, redaksjonell omtale og privatpersoners omtale (også influenseres omtale)
  - Politiske ytringer, eks. Amundsdommen (Rt. 1995 s 1176)
  - Ytringer som gis i private sammenhenger (men privat Facebook-konto er ikke alltid «privat»)

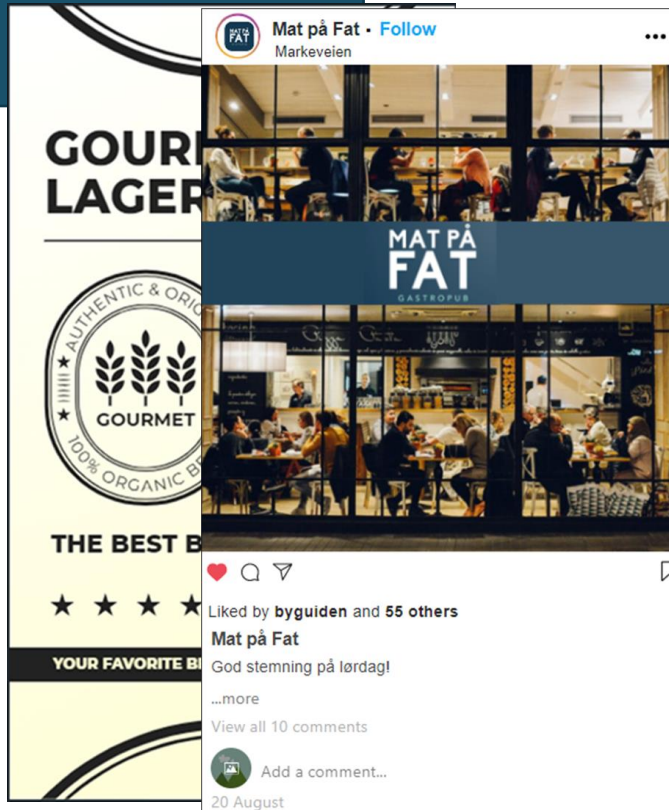
Hvordan?

Flytskjema – vurdering av kommunikasjontiltak

Tredelt hovedregel, alkoholloven § 9-2 første ledd

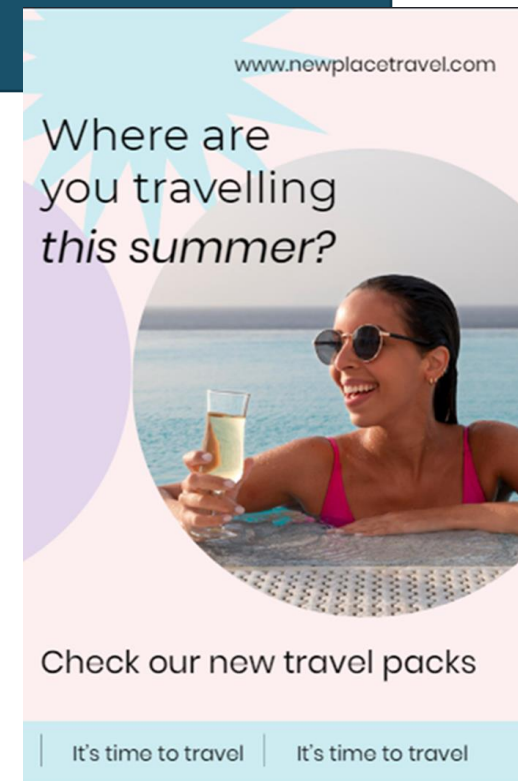
1. All direkte reklame for alkohol er forbudt

2. Indirekte reklame for alkohol er forbudt

3. Det er forbudt å la alkohol inngå i reklame for andre varer og tjenester

Reklame

=

Massekommunikasjon

+

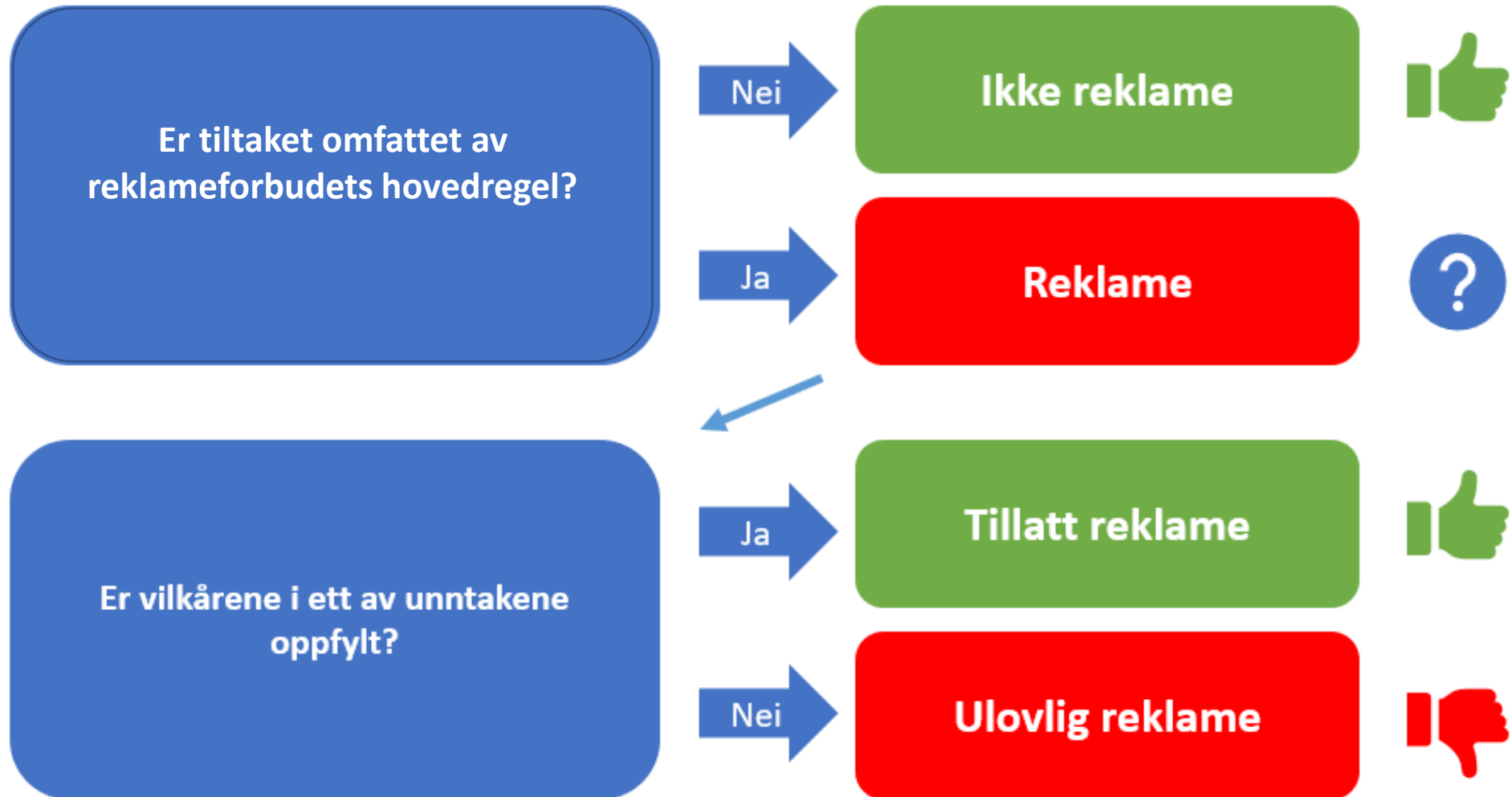

Markedsføringsformål

Alle former for markedsføring av alkohol er omfattet

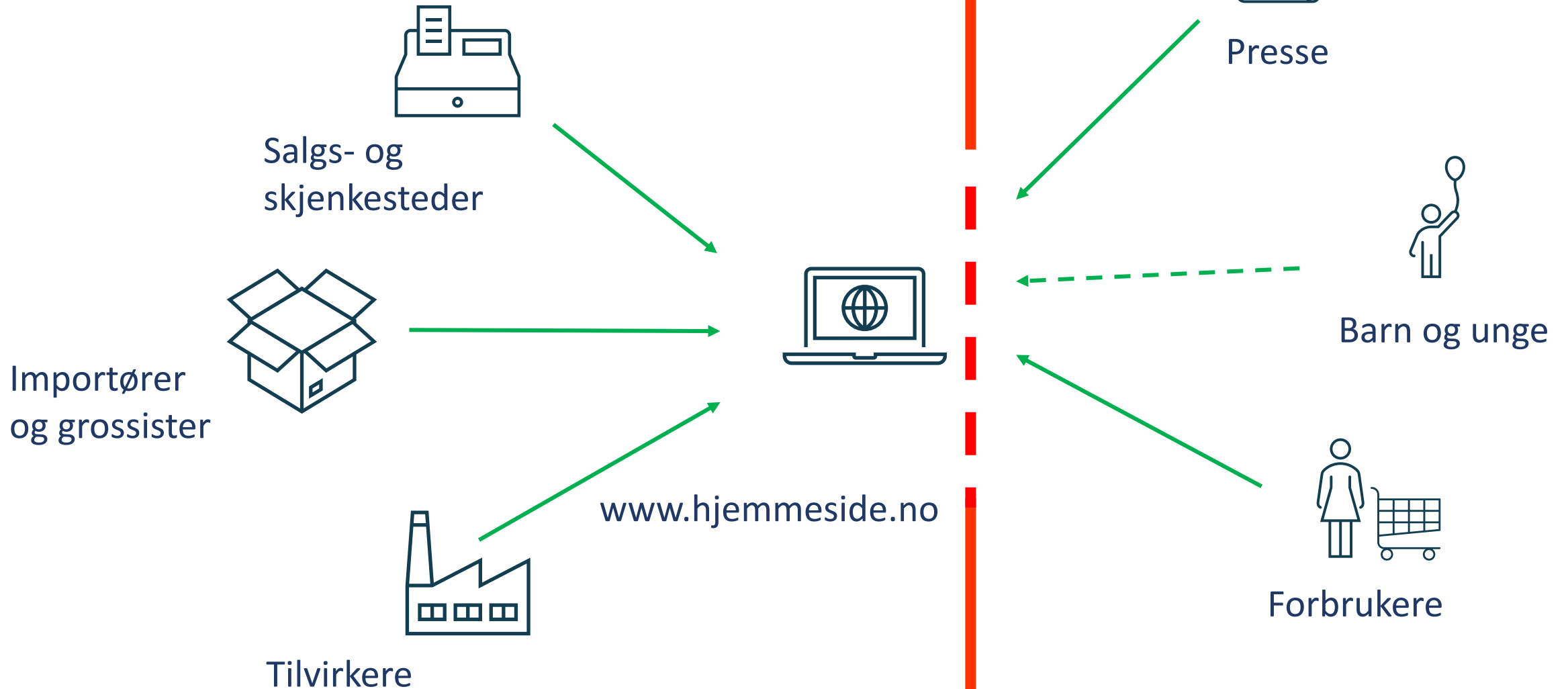
Flytskjema – vurdering av kommunikasjontiltak

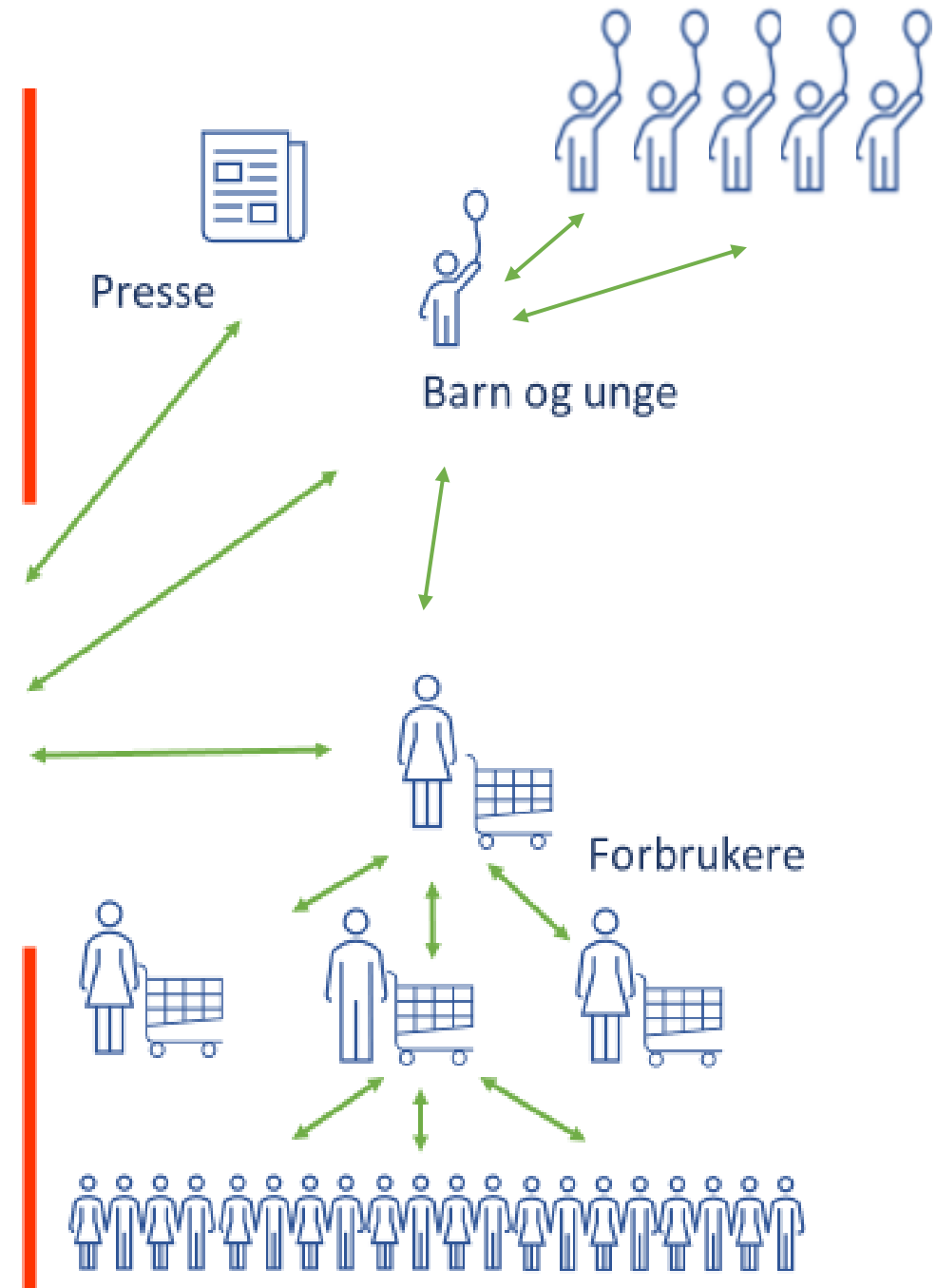
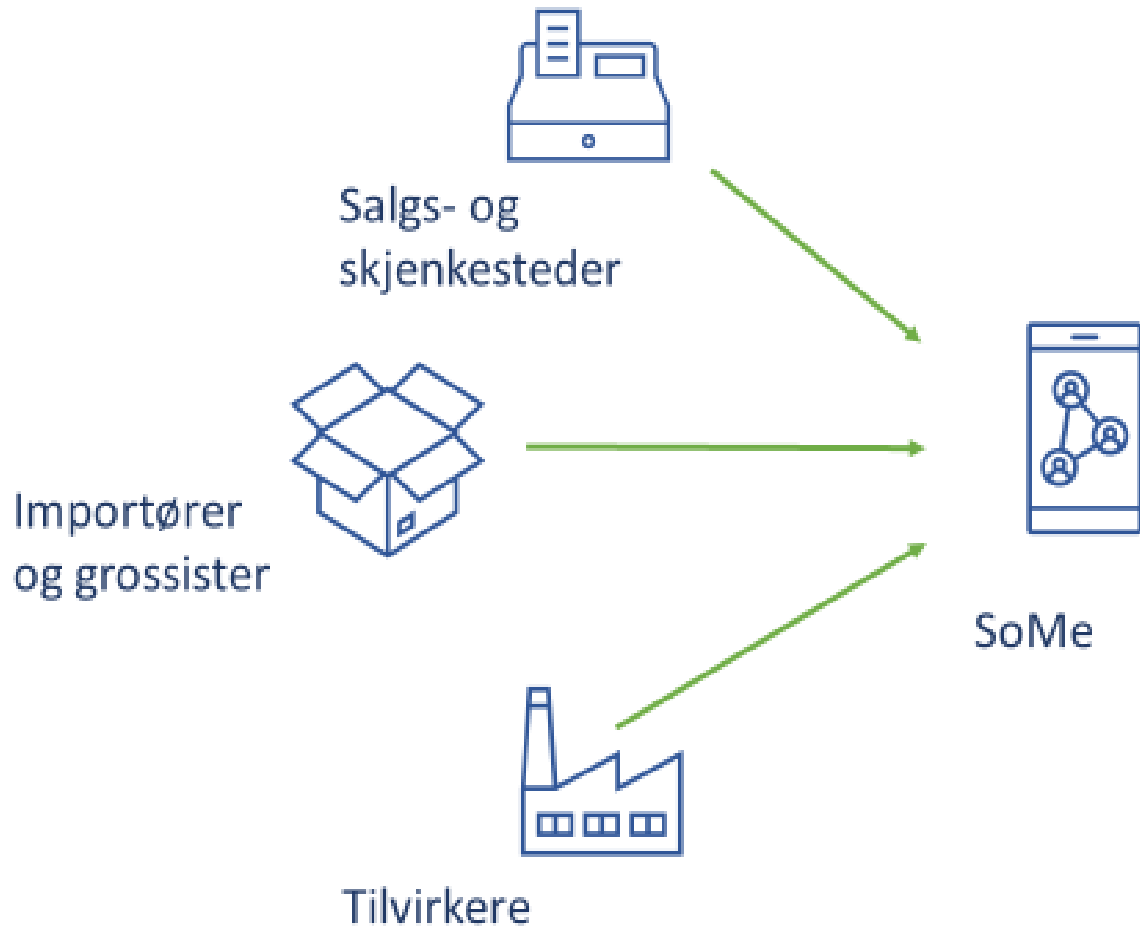
20 unntak

- Unntak som er nødvendige for å kunne gjennomføre salg til neste ledd i omsetningskjeden
- En rekke nye unntak innført i 2016 for å imøtekomme *forbrukernes* behov for informasjon om alkoholholdig drikk

Nye unntak gjelder *ikke* i sosiale medier

Hvorfor?

Hva er tillatt på sosiale medier?

Salgs- og skjenkesteder

Markedsføring av selve stedet, arrangementer på stedet og produktpakker (unntak nr. 3 og 9)

Markedsføring av alkoholrelaterte arrangementer

Vilkår: Nøktern info, ingen bilder eller illustrasjoner av alkohol, ingen produkt- eller produsentnavn (unntak nr. 16)

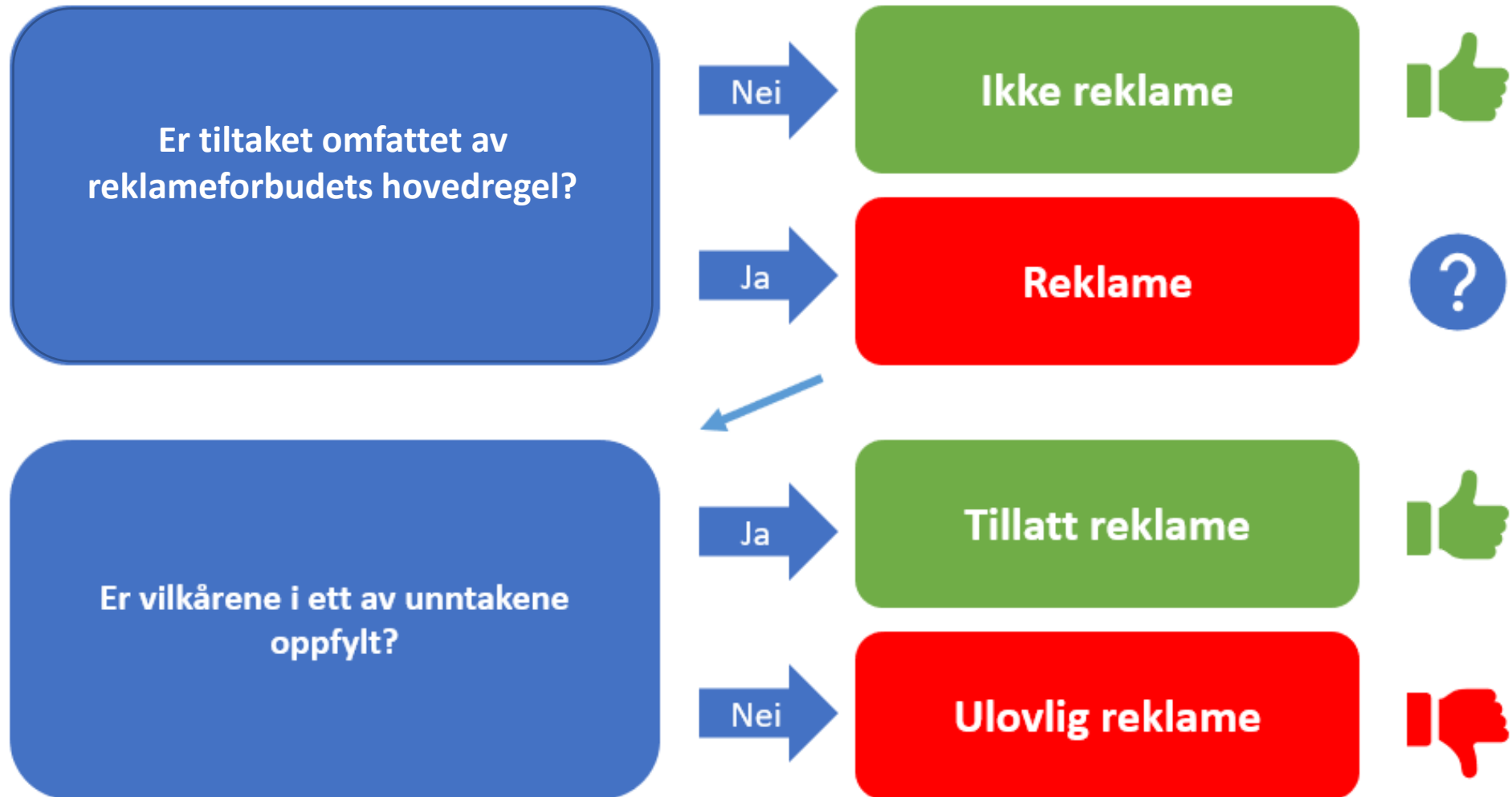
Svare på personlige meldinger

Etter praksis har vi også godtatt

Institusjonell merking av selve profilen (navn/logo)
Nøktern informasjon av virksomheten
Nøkterne bilder av virksomhetens lokaler, ansatte, råvarer

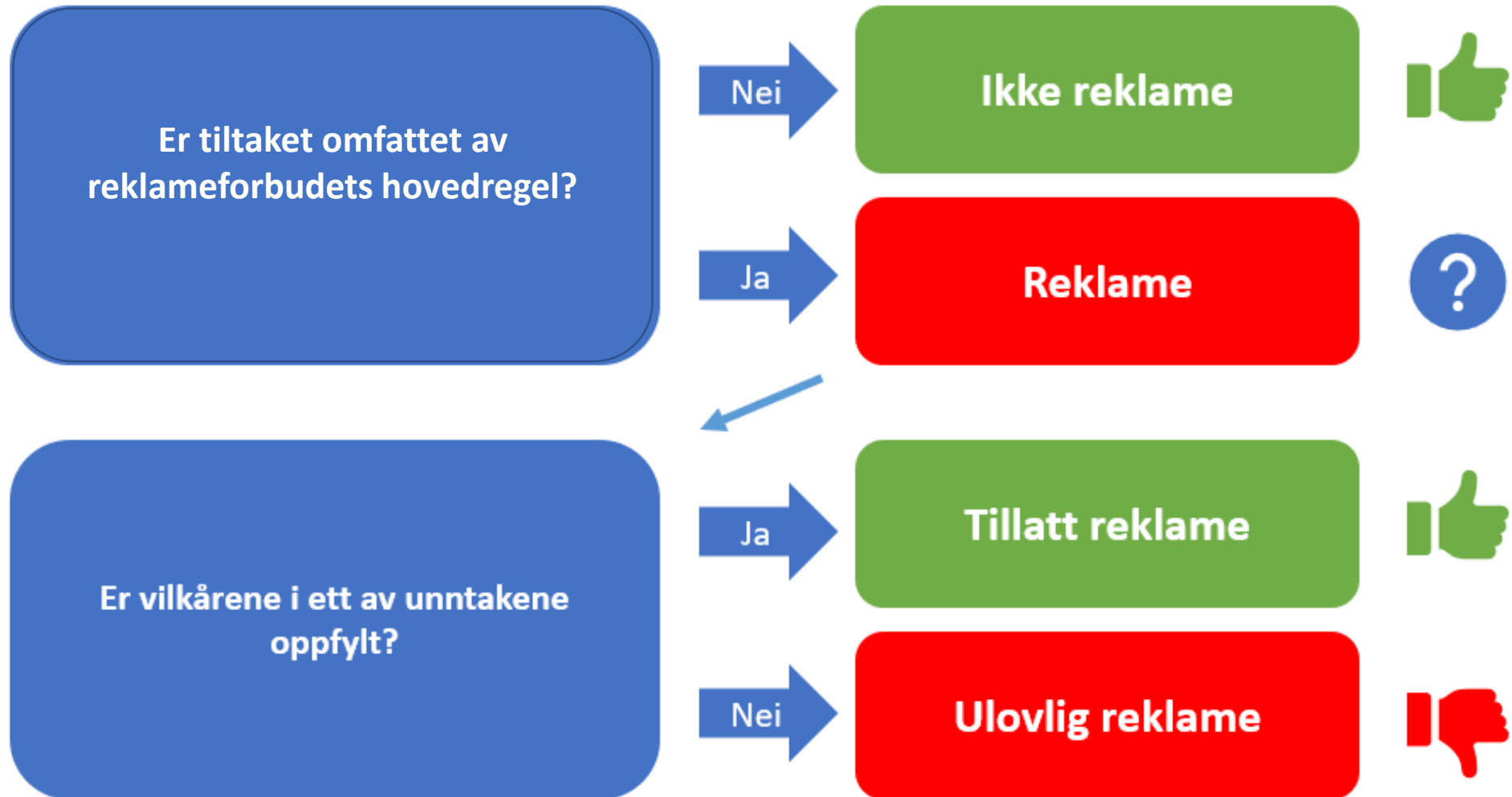
Flytskjema – vurdering av kommunikasjontiltak

Hva er ikke tillatt i sosial medier

- Omtale/bilde/illustrasjon/film av alkohol og alkoholholdige produkter
- Omtale/bilde/illustrasjon/film som kan assosieres med alkohol
- Omtale, bilder som profilerer firmaets alkoholrelaterte virksomhet
- Lenke, hashtag e.l. til andres omtale av alkohol
- Synlig kommunikasjon med følgere og andre tredjepersoner om alkohol på firmaets profil
- Å vise frem tredjepersoners omtale eller bilder av alkohol på firmaets profil, for eksempel på en «tagget»-side
- Oppfordring til å gi omtale av alkohol på firmaets profil

Flytskjema – vurdering av kommunikasjontiltak

Eksempler

 Mat på Fat · [Follow](#)
Markeveien

♥ 🔍 🗑️

Liked by **annepanne** and **300 others**

Mat på Fat
Åpent man-søn 12-23. Vi serverer øl og vin. Meny: matpaafat.no
...more
[View all 23 comments](#)

 Add a comment...

20 May

Ølsjappa • Follow
Bryggen

Liked by Ølhunden and 300 others

Ølsjappa
Lave priser, gode tilbud...
...more
View all 23 comments

 Add a comment...

10 September

Mat på Fat • Follow

Markeveien

Liked by **annepanne** and **300 others**

Mat på Fat

Beste burger'n i byen! Og billigste 🍷

...more

View all 23 comments

Add a comment...

20 May

Mat på Fat · Follow

Markeveien

Liked by **musikkfanten** and **490 others**

Mat på Fat

Ad Band kommer på lørdag! Inngang 18 år, 200 kr. Alle rettigheter

...more

View all 10 comments

Add a comment...

26 May

 Vinbula · Follow
Dragefjellet

Wine and Cheese

>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Duis ac justo libero. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilla Curae.

www.yoursite.com

Liked by **Vinanmelderen** and **48 others**

Vinbula

Vi har de beste vinene fra Chianti 🍷 Kom, smak og bli lykkelig!

...more

View all 23 comments

 Add a comment...

10 May

Ølsjappa • Follow
Bryggen

Liked by Ølhunden and 300 others

Ølsjappa
Ølsjappa selger kortreist øl fra Bergen og vestlandet. Kom og besøk oss på Bryggen, vi har åpent 1000-1700 (1000-1500).
...more
View all 23 comments

Add a comment...

10 September

Vinbula · Follow

Dragefjellet

Liked by Vinanmelderen and 48 others

Vinbula

Vinsmaking 8.6. Les mer på våre nettsider vinbula.no

...more

View all 23 comments

Add a comment...

10 May

Helsedirektoratet

Vinbula · Follow

Dragefjellet

Liked by Vinanmelderen and 48 others

Vinbula

Smak på Chiantiviner med Ingrid Tannvik 8.6, kl. 19-21. Kr 350,-

...more

View all 23 comments

Add a comment...

10 May

Ølsjappa • Follow
Bryggen

♥ 💬 🚩

Liked by Ølentusiasten and 250 others

Ølsjappa
Vår flotte butikk!
[#ølprodusenten](#) [#untappd](#) [#ølbloggen](#) [#beerlovers](#)
[#vestlandsbryggeriet](#)
...more
View all 1 comments

 Add a comment...

19 September

 Vinbula · [Follow](#)
Bryggen ⋮

♥ 💬 🚩 🔖

Liked by **vinsnobben** and **54 others**

Vinbula
Winemakers dinner lør 6.5. Vinimportøren kommer og viser oss de beste vinene fra Castello di Annibale og hvilke matretter de passer til. Pris 3500,-
...more
View all 0 comments

 Add a comment...

27 April

 Vinbula
Torgallmenningen

Liked by **vinsnobben** and **225 others**

Vinbula
Winemakers dinner lørdag 4.5: tre retters middag med viner fra Toscana. En anerkjent vinekspert viser vei! Pris inkludert all mat o
Les mer på vinbula.no
...more
View all 16 comments

 Add a comment...
6 September

Mat på Fat - [Follow](#)

Markeveien

Liked by [Ølbloggeren](#) and **837 others**

Mat på Fat

Nyhet fra Ølprodusenten, denne smaker som gull!

...more

[View all 23 comments](#)

Add a comment...

22 May

Mat på Fat - [Follow](#)

Markeveien

Liked by **burgerbuddy** and **49 others**

Mat på Fat

Kom til oss på After Work fredag 26.5!

...more

View all 10 comments

Add a comment...

26 May

Liked by **matbloggeren** and **34 others**

Mat på Fat

Burgertorsdag!

Hamburger med 1 valgfri drikke (mineralvann, øl, vin) kr. 250,-

Du sparer opptil 100 kr!

...more

View all 103 comments

Add a comment...

10 April

Liked by **matbloggeren** and **34 others**

Mat på Fat

Sjampanjelunsj på lørdag! Treretters lunsjmeny med husets utvalgte drikkemeny kr 1000,-

Alkoholritt alternativ kr. 700,-

...more

[View all 103 comments](#)

Add a comment...

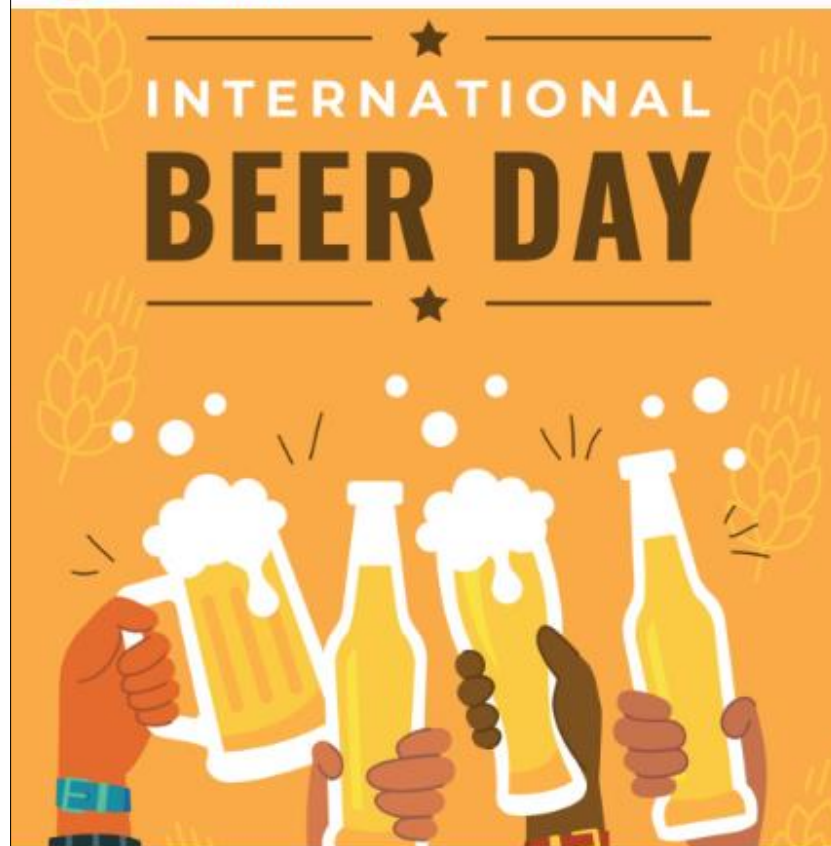
10 April

Mat på Fat - Follow

Markeveien

Liked by **beerbeerbeer** and **280 others**

Mat på Fat

Vi feirer, feirer du?

...more

View all 10 comments

Add a comment...

30 May

Mat på Fat
Markeveien

Liked by **fredagsfanten** and **22 others**

Mat på Fat
I morgen er det fredag... 🍺
...more
View all 16 comments
Add a comment...
6 September

Mat på Fat · Follow

Markeveien

Liked by **alle** and **20 others**

Mat på Fat

For en fin gjeng!

...more

View all 10 comments

Add a comment...

30 May

Mat på Fat · Follow

Markeveien

Liked by **botanikeren** and **22 others**

Mat på Fat

Humla i bakgården er moden!

...more

View all 10 comments

Add a comment...

15 August

facebook.com/ølprodusenten/reviews

MAT PÅ FAT 8 312 reviews

Learn more

Home More Like Message

Recommendations & reviews

★ **4.8 out of 5**
Based on the opinion of 312 people

Do you recommend?

Yes No

Liked by **Ølentusiasten** and **250 others**

Ølsjappa

Hva er dine favoritter?

...more

View all 103 comments

Add a comment...

19 September

 Pelle Privatperson
Laksevåg

IPA Golden
GULL VERDT

Like, Comment, Share icons

Liked by **fredagsfanten** and **225 others**

Pelle Privatperson
Elsker denne nye IPAen fra Ølprodusenten!!! Kjøpte den i Ølsjappa på Bryggen, den beste ølbutikken i byen. Der har de att!
[#ølsjappa](#) [#visomelskerølsjappa](#)
[#goldenipafanclub](#) [#løpogkjøp](#)
...more
View all 16 comments

 Add a comment...

6 September

Instagram

- Hjem
- Søk
- Utforsk
- Reels
- Meldinger
- Varsler
- Opprett
- Profil

Ølsjappa

Følg

Send melding

3 innlegg

0 følgere

Følger 0

INNLEGG

TAGGET

Mer

 Huttiheita Hotell
Huttiheita sentrum

huttiheita hotell
MIDT I SENTRUM

♥ 💬 🗑️ 📌

Liked by **naturelover** and **300 others**

Huttiheita Hotell
Helgetilbud 1500,- pr pers, inkludert hyggelig velkomst på rommet 🍷

...more
View all 16 comments

 Add a comment...

9 September

Eksempler på interiør - med eller uten markedsføringshensikt?

Ikke markedsføringshensikt

Markedsføringshensikt

Reklame eller kunst?

Unntak når særlige grunner foreligger – dispensasjonsadgang § 9-2 andre ledd, jf. § forskriften §14-5

God helse
Gode liv

helsedirektoratet.no

Ølsjappa

Følger ▾

Send melding

Vi selger kortreist håndverksøl i gruppe 1, brygget i Bergen og på Vestlandet.

Åpningstider: man-fre 10.00-17.00
lør 10.00-15.00

Adresse: Torgallmenningen 100

Besøk oss på ølsjappa.no

Mat på Fat - [Follow](#)

Markeveien

Liked by **Matbloggeren** and **36 others**

Mat på Fat

Vårruller kr. 159,-

...more

[View all 23 comments](#)

Add a comment...

24 May

 Vinbula · Follow
Dragefjellet

♥ 💬 🚩

Liked by **Vinanmelderen** and **48 others**

Vinbula
Vinsmaking 8.6: Castello di Annibale viser frem sitt utvalg!
...more
View all 23 comments

 Add a comment...

10 May

Liked by **Ølentusiasten** and **3486 others**

Mat på Fat

Uteis i påskesola? Velkommen til oss!

...more

View all 103 comments

Add a comment...

10 April

Liked by **whereistheparty** and **34 others**

Mat på Fat

Partyfredag på uteserveringen! DJ Ole spiller 90-tallshits 🕺

(PS. gjengen på bildet drikker alkoholfri øl, altså..)

...more

[View all 103 comments](#)

Add a comment...

10 June

Takk for oss!

**God helse
Gode liv**

helsedirektoratet.no

